

ስምምዕነትን ብሚሰጡራዊ ዝተሓዘ

ናይ ቪክቶሪያ መንግሥት ንሓለዎ ጥዕና ምክንቲን ንምርካብ ምሕጋዝ ናይ ቪክቶሪያ መንግሥት መንግሥት ንዘድልዮም ናይ ሓለዎ ጥዕና ደገፍ፤ ምክሪን ሕክምና ብሙሉእ ንምርካብም የረጋግጽ እዩ።

ናይ \$43.8 ሚሊዮን ዶላር ዘውጽእ ንህኪማት ኣብ ካልኣይ ብርቲ ቤት ትምህርቲታት ዘበረታታዕ ኣብ መንግሥት ምርጫ ናይ ገንዘብ ሓገዝ ንምድላው ቃል ከምዝኣተወን እዚ ውን ሓፈሻዊ ሓኪም(GP)ኣብ100 ናይ ቪክቶሪያ ቤት ትምህርቲታት ንዘም ዘድልዮም ተማሃሮ ናይ ሕክምና ምክሪን ሓለዎ ጥዕና ንምድላው እዩ። ከምኡ ውን እዚ ስጉምቲ ኣድላይ እንተኾይኑ ንስራሕ ዚሰማማእ ዘመናዊ ክፍሊታት የዳልው እዩ።

ብዛዕባ በዚ ፕሮግራም ንምጥቃም ንዝተለምዱ ሕቶታት እዚ ጽሑፋዊ ፋምፍለት መልሲታት ይህብ እዩ።

ኣብዚ እዋን ብዛዕባ ስምምዕነት ዘሎ ሕጊ እንታይ እዩ?

ብናይ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ሕክምና ምውሳድ ስምምዕነት ናይ ቪክቶሪያ ሕጊ ግልጹ እዩ።

- ርእሶም ዚኻኣሉ መንግሥት ብዛዕባ ናቶም ሕክምና ንምግባር ስምምዕነት ምሃብ ይኸእሉ።
- ርእሶም ዘይኻኣሉ መንግሥት ብዛዕባ ናቶም ሕክምና ንምግባር ስምምዕነት ምሃብ ኣይኸእሉን እዮም።

በቲ ናይ ማሕበረሰብ ዝግበር ናይ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ኣሰራርሓ፤ ሓኪማት ኣብ ካልኣይ ብርቲ ቤት ትምህርቲ ፕሮግራም ናይ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ተሳትፎ ከምዝገብር፤ እዚ ውን ርእሶም ንዚኻኣሉ መንግሥት ንዘለዎም ናይ ሕክምና ድሌቶም ብኸብሪ መርመራ ምግባር እዩ።

ዝበጽሖ ትሕቲ ዕድመ እንታይ ማለት እዩ?

ዝበጽሖ ትሕቲ ዕድመ ማለት ዕድሚኡም ትሕቲ 18 ዓመት ዝኾነኛም ብቅዓት ዘለዎ እዎ ነቲ ዘድልዮም ፍሉይ ሓለዎ ጥዕና ንምርካብ ብባዕሎም ይውስኑ። መደባዊ ስምምዕነት ንምሃብ መንግሥት እንታይ ዓይነት ሕክምና ክወስዱ ከምዘለዎም፤ ንምንታይ ከምዝኾነ፤ ንምንታይ ከምዘድልዮምን ከም ውልቀሰብ ንምንታይ ኣድልዮም ክርድኡም ኣለዎ። ከምኡ ውን መንግሥት በቲ ሕክምና ንዝመጽእ ሳዕቤን ጸገም ክፈልጡ ከምዘለዎምን ንካልኣት ዝዳለው መማረጺታት ከምኡ ውን ነቲ ሕልምና ብዘይምክትታል ንዝመጽእ ሳዕቤን ክፈልጡ ኣለዎም።

ሓደ መንግሥት ዝበጽሖ ትሕቲ ዕድመ ንምኳኑ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ብኸመይ ይግምግም?

ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ንሓደ መንግሥት ሕክምና ክህብ እንከሎ ኣብ ግምት ውሽጢ ዘእትዎም።

- ዕድመ
- ብኻልእ ሕይወት ዘለዎም ኹነታ ዝበጽሖ ንምኳኑ ዘለዎ

- ተጽዕኖ ብዘይብሉ – ዋላ'እኳዕ ምስ ወላዲ ወይኻዓ ሓልዮት ውሃቢ ዝነብሩ፤ ወይኻዓ ብባዕሎም ሓገዝ ዝገብሩ እንተኾይኛም
- ናይቲ ሕክምና ከቢድ ምኳን
- መንግሥት ንምንታይ ሕክምና ምውሳድ ከምዘድልዮ ምርዳእ፤ እንታይ ከምዘኾትት፤ ናይ ሕክምና መማረጺታት፤ ናይ ሕማቅ ዝኾይድ ነገራት ምርዳእ(ከም ካብ ፈውሲታት ዝፍጠር ጸገማት፤ ወይኻዓ ካልእ ምግርጫው)፤ ሕክምና ብዘይምውሳድ ንዝመጽእ ሳዕቤን ምርዳእ ይኸውን።

ውላደይ ብትሕቲ ዕድመ ዘይበጽሖ እንተኾይኑ እንታይ ይግበር?

ኣብ ኻልኣይ ብርቲ ቤት ትምህርቲ ሓኪማት ፕሮግራም ዚምልከት ምስ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ቆጻሮ ከዳልው ዝደልዮ ዝኾነ መንግሥት ከምዝኸእል እዩ። እቲ መንግሥት ናይ ሕክምና ዝበጽሖ ትሕቲ ዕድመ ዝሓቶ ብቁዕ እንተኾይኑ ብሓፈሻዊ ሓኪም/GP ይውሰን። እቲ መንግሥት ዝበጽሖ ትሕቲ ዕድመ ብቅዓት ኣለዎ የብሉን ዝግበር ንምጋም ከምቲ ዝተፈላለዩ ጉዳያት ክፈላለይ ይኸእል። ንኣብነት፡ መንግሥት ንናይ ሕክምና ጸገማት ማለት ከም ኣሰማ ንዘዓመሰለ ስምምዕነት ንምግባር ብቅዓት ክነብር ከምዝኸእል እቲ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ክውሰን ይኸእል፤ የግዳስ ብዛዕባ ናይ ጸረ-ጭንቀት መድሓኒት ጥቅሚን ጉድዳት ንክዘራረብ ብቅዓት ክይነብር ይኸእል። ውላድኻ ብትሕቲ ዕድመ ዘይበጽሖ እንተኾይኑ እዎ ቅድሚ ሕክምና ምርኻብ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ንናትኻ ስምምዕነት ክረኽብ ኣለዎ።

ምስውላደይ ናብቲ ቆጻሮ ክመጽእ እኸእል'ዩ?

እወ፡ ወላዲ ወይኻዓ ሓሌት ውሃቢ ተሳትፎ ንክገብሩ ይምረጹ፤ ውላድኻ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ክርእይ እንከሎ ነቲ ጉዳይ ምእንታን ክቆጻጸርዎ ወለዲ ወይኻዓ ሓሌት ውሃብቲ መረዳኢታን ድጋፍ ብገሃብ ዋና ምንጭታት እዮም።

ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ንውላደይ ክርእዮ እንተዘይደለየ እንታይ ይኸውን?

ነዚ ጉዳይ ምስ ውላድኻን ቤት ትምህርቲ ንክትዘራረቡሎ ይምረጹ። ብሓፈሻዊ ዕድሚኡም ንኻልኣይ ብርቲ ቤት ትምህርቲ ዝበጽሖ ተማሃሮ ንሓፈሻዊ ሓኪም/GP ንምርእይ ክውስኑ ብቅዓት ከምዘለዎም እዚ ውን በቲ ዘለዎም ጉዳይ ናይ ሕክምና ድሌት ንምውሳኑ ናይ ትሕቲ ዕድመ ብቅዓት ኣለዎም። ውላድኻ ብናይ ከባቢ ማሕበረሰብ ዘሎ ሓፈሻዊ ሓኪም ክርእይ እንከሎ እዚ ኣሰራርሖ ስርኣት ተግባራዊ ይኸውን።

ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ብናትይ ኹነታ ተሳትፎ ይገባር'ዩ?

ብናትኻ ተሳትፎ ዝግበረሎም ኣድላይ ዝኾኑ ብዙሓት ኹነታት ይነብሩ እዮም። ውላድኻ ዝበጽሖ እንተዘይኾይኑ፤ እቲ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ተሳትፎ ዝገብር ምስ ወላዲ ወይኻዓ ካልእ ሓላፍነት ዘለዎ ብዕድመ ዝበጽሖ ጉርዞ ይኸውን።

ብሓፈሻዊ ሓኪም/GP መርመራ ውላድኻ ንትሕቲ ዕድመ ዝበጽሖ እንተኾይኑ፤ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ንውላድኻ ንበይኑ ዘድልዮ ሕክምና ክህበ ይኸል፤ ይኹን እምበር ኹልግዘ ሓልዮት ክግበረሎም እንከሎ ምስ ውላድኻ ብሓላር ክትኸውን ናይቲ ሓፈሻዊ ሓኪም/GP ድሌት እዩ። መንግሥት ናብ

ጎርዘ እንዳዓባዩ ከሽዱ እንከሎ እዚ ሙሉ እምነትን ሓላፊነት ከሕድረሎም ለምዝሕግዝ፤ እም ብናትኻ ውላድ ሓለዎ ጥዕና ተሳትፎ ከትጎብር እንከሎ ንናይ ውላድኻ ሓለዎ ጥዕና ሙሉ እምነት ምሕዳር ምስ መጻእ መሰል መዓር ንክኸውን ኣብ ግምት ብመታው ይኸውን።

ብዛዕባ ውላደይ ሓፈሻዊ ሓኪም/ገርዘይ መበገሲ እንታይ ዓይነት ሻልእ ኮነታት ኣሎ?

ውላድኻ ሕክምና ንምውሳድ ብናይ ትሕቲ ዕድመ ዝበጽሓ ንምኳኑ ሓፈሻዊ ሓኪም/ገርዘይ እንተወሰኑ፤ ንዝህብዎ ናይ ሕክምና ሓበሬታ ብጀኻ ውላድኻ ነቲ መረዳኢታ ከወጽእ እንተፈቐዱ ወይኻዓ ብሕጊ እንተደሊዩ እቲ ሓበሬታ ብምስጢራዊ ከትሓዝ ከምዘለዎን ንሻልእ ኣሕሊፍኻ ምሃብ ኣይፍቀድን።

ናይ ጥዕና ዚምልከት መረዳኢታ ኣውጺእኻ ንሻልእ ንምሃብ ዝፍቀድ ወይኻዓ ብሕጊ ኣድላይነት ምሳሌታት በዚ ዝሰዕብ ይርኽቡ፡

- መረዳኢታ ንክወጽእ ብውላድኻ ስምምዕነት።
- እቲ ዘወጽእ መረዳኢታ ብሕዝቢ ሓለዎ ጥዕና፤ ድሕንነት ወይኻዓ ገባረ ሰናይ ከቢድ ጽልዎ ከይፈጥር ምክልኻል ኣድላይ እዩ - ንኣብነት፡ መንእሰይ ብናይ ሓለዎ ጥዕናን ሰብዓዊ ኣገልግሎት መምርሒ ግድን ከፍለጥ ዝግባእ ሕግም ኣለዎ።
- ከቢድ ጸገማት ንምክልኻልን ንዝኾነ ሰብ ሓለዎ ጥዕና፤ ድሕንነት ወይኻዓ ገባረ ሰናይ ከቢድ ጽልዎ ከይፈጥር ነቲ መረዳኢታ ኣውጺእኻ ንሻልእ ምሃብ ኣድላይ እዩ።
- ንኣብነት፡
- መንእሰይ ንባዕሎም ኣብ ሕግቅ ጸገም ውሽጢ ከምዘለዉ።
- መንእሰይ ንሻልእ ሰብ ጉድዓት ከብጽሕ ኣብ ሕግቅ ጸገም ውሽጢ ከምዘሎ።

ብዘም ብሕታዊ ዕቃብ ግዴታ መሰረት ብጀኻ ውላድኻ ፍቃድ እንተሂቡ ወይኻዓ ሓይሓይ ሕጋዊ ምክንያታት እንተዘይሃልዩ ውላድኻ ናይ ሓፈሻዊ ሓኪም/ገርዘይ ክርእይ እንከሎ እቲ ናይ ቤት ትምህርቲ ሰራሕተኛ ንዘለኻ መረዳኢታ ኣውጺኡ ንሓኪም ክህብ የብሉን።

ውላደይ ናይባዕሉ መዲኬር ካርዲ መዓዝ እዩ ክረክብ ዝኽእል?
መንእሰይ ዕድሚኡም 15 ዓመት ከኸውን እንከሎ ናይባዕሎም መዲኬር ከምልክቱ ይኸእሉ። ንናይ ማመልከቻ ቅጥ ዒ ከመልኡ ከምዘለዎምን መለለዩ ባጢራ ማለት ከም ናይ ተማሃራይ ካርዲ ወይኻዓ ናይ ልደት ወረቀቲ ምስክር፤ ከምኡውን ብዛዕባ ካብ ካልእ ዘማሓላለፍዎ ካርዲ እንተሃልዩ ዝርዝር መረዳኢታ ምሃብ የድሊ እዩ።

ናይ ውላደይ ሕክምና ሪከርዲ ኣበይ ይቅመጥ?
ናይ ሕክምና ሪከርዲታት ዝቅመጦ በቲ ዚሳተፍ ሓፈሻዊ ሓኪም/ገርዘይ ዘሎ ከሊኒክ ይኸውን።

ውላደይ እንተደሊዩ ብሓፈሻዊ ሓኪም/ገርዘይ ናብ ሻልእ ሓለዎ ጥዕና ኣገልግሎታት ምልኣኽ ይኽእል'ዶ?
እው፡ በዚ ፕሮግራም ከም ሓደ ኣካል ናብ ሻልእ ሰበሙያተኛ ምልኣኽ ጠቓሚ ከምዝኾነ ይጽበይ። ናይ ቤት ትምህርቲ ፕሮግራም ኣመራርሓን ነርሲ ምስ ሓፈሻዊ ሓኪም/ገርዘይ ከምኡውን ምስ ውላድኻ ብሓላር ይሰርሑ

እም ውላድኻ ናብ ዝኾነ ሞያተኛ ምልኣኽ እንተደሊዩ ሓገዝ ብምሃብ ይድግፉ እዮም። ከምኡውን ብሓይሓይ ጉዳያት በዘም መልእኽቲ ውሽጢ ናይ መማክርቲ ክውሃብ ይኽእል እዩ።

ውላደይ ሓፈሻዊ ሓኪም/ገርዘይ እንተሃልዩዎስ እንታይ ይግበር?

ኣብዚ እዋን ውላድኻ ሓፈሻዊ ሓኪም/ገርዘይ እንተሃልዩዎ፤ የግዳስ ኣብ ቤት ትምህርቲ ዘሎ ሓፈሻዊ ሓኪም/ገርዘይ እንተደሊዩ እም እቲ ናይ ውላድኻ ሕክምና ሪከርዲ ከተሓላለፍ ይኸእል። እዚ ዘርእዮ ኣብዚ እዋን ብናይ ሙሉ ማሕበረሰብ እንታይ ከምዝውሰድ እዩ። እዚ ጥቓሚን ከተባባዕ ዝግብኡ ከምዝኾነ፤ ስለዘይ ንመንእሰይ ዘርእዩ ሓለዎ ጥዕና ውሃብቲ ኩሎም በቀጻሊነት ምክንኻን ይመሓየሽ እዩ።

ውላድኻ ትሕቲ ዕድመ ዝበጽሓ እንየኾይኑ፤ ናቶም ሕክምና ሪከርዲ ናብ ካልእ ንክማሓላለፍ ስምምዕነት ምሃብ ይኸእሉ።

ውላድኻ ትሕቲ ዕድመ ዝበጽሓ እንተዘይኾይኑ፤ ናይ ውላድኻ ሕክምና ሪከርዲ ናብ ሻልእ ንክማሓላለፍ ስምምዕነት ምሃብ ትኸእል።

ሓፈሻዊ ሓኪም/ገርዘይ እንታይ ዓይነት ኣገልግሎታት ከምዝህብ?

ኣብ ሻልኣይ ብርኪ ቤት ትምህርቲታት ናይ ሓኪማት ፕሮግራም ውሽጢ ናይ ሓፈሻዊ ሓኪማት/GPS ተሳትፎ ከምዝገብኑ፤ እም ኣብ ማሕበረሰብ ውሽጢ ከምዘሎ ሓፈሻዊ ሓኪማት/GPS ተመሳሳሊ ዝኾነ ኣገልግሎታት ማለት ከም ኣካላዊ ሓለዎ ጥዕና፤ ኣእምሮ ጥዕና፤ ከምኡውን ናይ ግብረሰጋ ርክቢን ናይ ምውላድ ምፍራይ ሓለዎ ጥዕና ጉዳያት ዚምልከት ዘጠቓለሊ እዩ።

ንዝበለጸ መረዳኢታ በጃኹም በዚ ዝሰዕብ ምጎብናይ፡
<http://www.education.vic.gov.au/about/programs/health/pages/doctors-secondary-schools.aspx>
ወይኻዓ ንሓኪማት ኣብ ሻልኣይ ብርኪ ቤት ትምህርቲታት ብኢሜል፡
doctors.in.schools@edumail.vic.gov.au ምስዝኾነ ሕቶታት ምልኣኹ።

